

**RADA
UNII EUROPEJSKIEJ**

**Bruksela, 23 grudnia 2013 r.
(OR. en)**

18167/13

**Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2013/0443 (COD)**

**ENV 1235
ENER 600
IND 388
TRANS 693
ENT 356
SAN 555
PARLNAT 325
CODEC 3086**

WNIOSEK

Od:	Sekretarz Generalny Komisji Europejskiej, podpisał dyrektor Jordi AYET PUIGARNAU
Data otrzymania:	20 grudnia 2013 r.
Do:	Uwe CORSEPIUS, Sekretarz Generalny Rady Unii Europejskiej
Nr dok. Kom.:	COM(2013) 920 final
Dotyczy:	Wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie redukcji krajowych emisji niektórych rodzajów zanieczyszczenia atmosferycznego oraz zmiany dyrektywy 2003/35/WE

Delegacje otrzymują w załączeniu dokument COM(2013) 920 final.

Załącznik: COM(2013) 920 final

KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 18.12.2013 r.
COM(2013) 920 final

2013/0443 (COD)

Wniosek

DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

**w sprawie redukcji krajowych emisji niektórych rodzajów zanieczyszczenia
atmosferycznego oraz zmiany dyrektywy 2003/35/WE**

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

{SWD(2013) 531 final}

{SWD(2013) 532 final}

{SWD(2013) 537 final}

UZASADNIENIE

1. KONTEKST WNIOSKU

Kontekst ogólny – podstawa i cele wniosku

Dyrektywa 2001/81/WE Parlamentu Europejskiego i Rady¹ określa roczne krajowe pułapy emisji, które każde państwo członkowskie powinno osiągnąć do 2010 r.; pułapy te dotyczą emisji dwutlenku siarki (SO₂), tlenków azotu (NO_x), niemetanowych lotnych związków organicznych (NMLZO) i amoniaku (NH₃). Ustanowiono je, aby zmniejszyć zanieczyszczenie powietrza oraz ograniczyć szkodliwe skutki takiego zanieczyszczenia dla zdrowia publicznego i środowiska w całej Unii, a także aby zachować zgodność z protokołem z Göteborga².

Należy dokonać przeglądu i aktualizacji wspomnianych wymogów, aby ograniczyć poważne zagrożenie dla zdrowia i skutki dla środowiska w dalszym ciągu powodowane przez zanieczyszczenie powietrza w Unii, a także aby dostosować prawo unijne do nowych międzynarodowych zobowiązań wynikających z przeglądu protokołu z Göteborga w 2012 r.

Wymagania dotyczące ograniczenia negatywnych skutków określono w zmienionej strategii tematycznej dotyczącej zanieczyszczenia powietrza³, która uaktualnia plany związane z długofalowym celem Unii, jakim jest osiągnięcie poziomów jakości powietrza, które nie mają poważnych skutków i nie powodują zagrożeń dla zdrowia ludzkiego i środowiska. Niniejszy wniosek jest jednym z głównych filarów legislacyjnych mających pomóc we wprowadzeniu takich ograniczeń.

W niniejszym wniosku wprowadzono dalsze niezbędne ograniczenia emisji oraz zajęto się kwestią niektórych niedociągnięć w realizacji unijnej polityki dotyczącej powietrza oraz potrzebą lepszej koordynacji pomiędzy redukcjami emisji a jakością powietrza, jak również kwestią zmiany klimatu i ochrony różnorodności biologicznej.

Ze względu na charakter i zakres koniecznych zmian w dyrektywie 2001/81/WE oraz potrzebę zwiększenia spójności i jasności prawa – w przeglądzie dyrektywy 2001/81/WE wzywa się do jej uchylecia i przyjęcia nowej dyrektywy (niniejszej dyrektywy).

Spójność z pozostałymi obszarami polityki i celami Unii

Cele niniejszej inicjatywy są spójne z celami strategii „Europa 2020” dotyczącymi inteligentnego, trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu. Powinny one stymulować innowacje, które z kolei pomogą wspierać ekologiczny wzrost gospodarczy i utrzymać konkurencyjność europejskiej gospodarki, a jednocześnie ułatwią przejście na gospodarkę niskoemisyjną, zapewnią ochronę kapitału naturalnego Europy i wykorzystają pierwszoplanową pozycję Europy w opracowywaniu nowych ekologicznych

¹ Dyrektywa 2001/81/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2001 r. w sprawie krajowych poziomów emisji (Dz.U. L 309 z 27.11.2001, s. 22).

² Protokół do Konwencji Europejskiej Komisji Gospodarczej Organizacji Narodów Zjednoczonych (EKG/ONZ) w sprawie transgranicznego zanieczyszczenia powietrza na dalekie odległości, którego celem jest przeciwdziałanie zakwaszeniu, eutrofizacji i powstawaniu ozonu w warstwie przyziemnej (1999 r.).

³ Komunikat Komisji dla Rady i Parlamentu Europejskiego „Program »Czyste powietrze dla Europy«”, COM (2013)] [xxx].

technologii⁴. W miarę możliwości we wniosku dąży się do uproszczenia i wyjaśnienia istniejącej polityki, w duchu inteligentniejszych uregulowań prawnych⁵. Przy wprowadzaniu środków szczególną wagę przywiązuje się do ochrony interesów MŚP, zgodnie z zasadą „najpierw myśl na małą skalę”⁶. Zapewniono spójność ze ściśle powiązanymi dziedzinami: transportem, przemysłem, rolnictwem i zmianą klimatu oraz z efektywną gospodarką zasobami.

2. WYNIKI KONSULTACJI Z ZAINTERESOWANYMI STRONAMI ORAZ OCENY SKUTKÓW

Konsultacje z zainteresowanymi stronami

W procesie przeglądu wykorzystano zdobytą w ciągu kilku dziesięcioleci wiedzę fachową dotyczącą oceny jakości powietrza, zarządzania i dokonywania przeglądów w Unii i na arenie międzynarodowej. Wśród podmiotów, z którymi przeprowadzono konsultacje, znalazły się organy państw członkowskich odpowiedzialne za wdrażanie bieżących ram politycznych na wszystkich poziomach administracji. Od czerwca 2011 r. do kwietnia 2013 r. zorganizowano pięć spotkań z zainteresowanymi stronami, aby zapewnić przejrzystość i umożliwić stronom przedstawienie uwag i propozycji. Wszystkie posiedzenia były transmitowane za pośrednictwem internetu, by umożliwić w nich jak najszerszy udział. Równocześnie zorganizowano dwie konsultacje społeczne: pierwsza, pod koniec 2011 r., dotyczyła głównie przeglądu mocnych i słabych stron dotychczasowych ram polityki dotyczącej jakości powietrza; druga internetowa konsultacja społeczna z wszystkimi zainteresowanymi stronami odbyła się na początku 2013 r. i dotyczyła głównych wariantów strategicznych, które umożliwiłyby rozwiązanie pozostałych problemów związanych z jakością powietrza⁷. W 2012 r. przeprowadzono badanie Eurobarometru, aby poznać opinię ogółu społeczeństwa na temat problemu zanieczyszczenia powietrza, oraz opublikowano jego wyniki⁸. Komisja i Europejska Agencja Środowiska (EEA) przeprowadziły również projekt pilotażowy dotyczący jakości powietrza, obejmujący 12 miast z całej Unii i mający na celu ocenę lokalnych doświadczeń przy wdrażaniu polityki dotyczącej powietrza⁹.

Wyniki oceny skutków

Pełną zgodność z przepisami dotyczącymi jakości powietrza można osiągnąć w perspektywie krótko- lub średnioterminowej poprzez skupienie się na realizacji obecnej polityki oraz działaniach państw członkowskich. Chociaż dyrektywę 2001/81/WE należy zmienić w celu włączenia międzynarodowych zobowiązań Unii na 2020 r. na mocy protokołu z Göteborga, bardziej rygorystyczne ograniczenia w odniesieniu do roku 2020 nie są konieczne.

Okres do 2030 r. należy jednak rozpatrywać inaczej. Jeżeli chodzi o nierozwiązane jeszcze kwestie skutków dla zdrowia i środowiska, konieczne są znacznie bardziej rygorystyczne zobowiązania do redukcji emisji. W odniesieniu do roku 2030 preferowanym wariantem jest

⁴ Komunikat Komisji „Europa 2020 Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu”, COM(2010) 2020 final z 3.3.2010.

⁵ Komunikat Komisji „Inteligentne regulacje w Unii Europejskiej” COM(2010) 543 final z 8.10.2010.

⁶ Komunikat Komisji „Najpierw myśl na małą skalę” –Program „Small Business Act” dla Europy, COM(2008) 394 final z 25.6.2008.

⁷ W konsultacjach wykorzystano dwa kwestionariusze: krótki – dla ogółu społeczeństwa, na który uzyskano łącznie 1 934 odpowiedzi, oraz dłuższy – dla ekspertów i zainteresowanych stron, na który uzyskano 371 odpowiedzi. Zob. http://ec.europa.eu/environment/consultations/air_pollution_en.htm

⁸ Wyniki są dostępne w ramach badania Eurobarometru z 2013 r.

⁹ Pełne wyniki w sprawozdaniu EEA nr 7/2013.

osiągnięcie poziomu 70 % najwyższego możliwego ograniczenia wpływu na zdrowie, przy dodatkowym ograniczeniu eutrofizacji i ilości ozonu. Te zobowiązania do redukcji emisji stanowią krok na drodze do długofalowego celu Unii.

Wdrożenie zobowiązań do redukcji z Göteborga na 2020 r. nie pociąga za sobą dodatkowych wydatków dla Unii ponad wydatki przewidziane w scenariuszu odniesienia. Nowe zobowiązania do redukcji emisji na 2030 r. mają na celu doprowadzenie do zmniejszenia skutków emisji dla jakości powietrza do 2030 r., jak określono w komunikacie w sprawie programu „Czyste powietrze dla Europy”. W ocenie skutków przedstawiono optymalny sposób osiągnięcia zamierzonej redukcji, który prowadzi do uzyskania krajowych zobowiązań do redukcji emisji sześciu najważniejszych zanieczyszczeń. Te zobowiązania do redukcji przyczynią się do zmniejszenia całkowitych kosztów zewnętrznych zanieczyszczenia powietrza o 40 mld EUR (według najostrożniejszych szacunków) w stosunku do kwoty 212 mld EUR w scenariuszu odniesienia, z czego bezpośrednie korzyści gospodarcze wyniosą ponad 2,8 mld EUR: 1,85 mld EUR z ograniczenia strat związanych z obniżoną wydajnością pracy, 600 mln EUR z ograniczenia kosztów opieki zdrowotnej, 230 mln EUR z ograniczenia strat wartości upraw i 120 mln EUR z ograniczenia szkód w środowisku zbudowanym. Dla porównania roczne koszty przestrzegania przepisów wynoszą 3,3 mld EUR, czyli około jednej dwunastej oszczędności kosztów zewnętrznych. Według scenariusza odniesienia na 2030 r. zagrożenia dla zdrowia zostaną zmniejszone o 40 % w stosunku do roku 2005. Niniejszy wniosek zwiększa ten odsetek o dodatkowe 12 %, co daje łącznie zmniejszenie zagrożeń dla zdrowia na poziomie 52 % w porównaniu z 2005 r. Jeśli chodzi o eutrofizację, wniosek zapewnia dodatkowe 50 % ponad odsetek określony w scenariuszu odniesienia.

Pałupy metanu w ramach unijnego systemu krajowych pałupów emisji mogłyby spowodować obniżenie emisji w sposób racjonalny pod względem kosztów, chociaż polityka ta musiałaby być zgodna z decyzją Parlamentu Europejskiego i Rady nr 406/2009/WE¹⁰. Możliwe jest – przy bardzo niskim poziomie kosztów administracyjnych – włączenie przepisów mających na celu lepsze zarządzanie oraz dostosowanie monitorowania i sprawozdawczości do międzynarodowych zobowiązań (koszty początkowe w wysokości około 8 mln EUR, roczne koszty ogólnounijne – 3,5 mln EUR).

3. ASPEKTY PRAWNE WNIOSKU

Krótki opis proponowanych działań

Niniejszy wniosek uchyla i zastępuje dotychczasowy unijny system rocznych limitów dla krajowych emisji zanieczyszczeń powietrza, jak określono w dyrektywie 2001/81/WE. Dzięki temu zapewnione zostanie stosowanie do roku 2020 krajowych pałupów emisji ustanowionych w dyrektywie 2001/81/WE na rok 2010 i na lata następne w odniesieniu do SO₂, NO_x, NMLZO oraz NH₃; określone zostaną także nowe krajowe zobowiązania do redukcji emisji („zobowiązania do redukcji”), mające zastosowanie od 2020 i 2030 r. w odniesieniu do SO₂, NO_x, NMLZO, NH₃, drobnych cząstek stałych (PM_{2,5}) i metanu (CH₄) oraz średnioterminowe poziomy emisji na rok 2025 w odniesieniu do tych samych zanieczyszczeń.

Szczegółowe informacje dotyczące najważniejszych artykułów i załączników podano poniżej.

¹⁰ Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2009/406/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie wysiłków podjętych przez państwa członkowskie, zmierzających do zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych w celu realizacji do roku 2020 zobowiązań Wspólnoty dotyczących redukcji emisji gazów cieplarnianych (Dz.U. L 140 z 5.6.2009, s. 136).

W art. 1, 2 i 3 określono przedmiot i zakres niniejszego wniosku, a także definicje najważniejszych stosowanych w nim terminów.

Zgodnie z art. 4 odczytywanym łącznie z załącznikiem II państwa członkowskie muszą ograniczyć swoje roczne emisje SO₂, NO_x, NMLZO, NH₃, PM_{2,5} i CH₄, aby wypełnić zobowiązania do redukcji mające zastosowanie od 2020 i 2030 r. Ponadto w 2025 r. państwa członkowskie muszą ograniczyć swoje roczne emisje tych zanieczyszczeń do poziomów określonych na podstawie liniowej ścieżki redukcji emisji, chyba że wymagałoby to środków pociągających za sobą nieproporcjonalnie wysokie koszty. W art. 4 wskazano, jakie źródła emisji nie powinny być uwzględniane.

W art. 5, pod warunkiem że Komisja nie wyrazi sprzeciwu, zezwala się państwom członkowskim na pewną elastyczność w stosunku do: uwzględniania części redukcji emisji NO_x, SO₂ i PM_{2,5} dokonanych w ramach międzynarodowej żeglugi morskiej – pod pewnymi warunkami; wspólnego wypełniania zobowiązań do redukcji CH₄; oraz zaproponowania dostosowanych bilansów emisji, jeżeli w wyniku zastosowania ulepszonej metodyki sporządzania bilansów doszłoby do niewypełnienia zobowiązania do redukcji (z wyjątkiem CH₄).

Art. 6 zawiera wymóg, by państwa członkowskie przyjęły, realizowały i regularnie uaktualniały swoje krajowe programy kontroli zanieczyszczenia powietrza opisujące, w jaki sposób wypełnione zostaną ich zobowiązania do redukcji. Wspomniane krajowe programy kontroli powinny zawierać co najmniej informacje określone w załączniku III (część 2) oraz informacje dotyczące redukcji emisji sadzy (BC); mogą również zawierać wymóg wprowadzenia określonych środków, wymienionych w załączniku III (część 1), w celu ograniczenia emisji PM_{2,5} i NH₃ pochodzących z sektora rolniczego. Krajowe programy kontroli zanieczyszczenia powietrza muszą zostać przygotowane w kontekście ogólnych ram polityki dotyczącej jakości powietrza i zawierać informacje dotyczące analizy leżącej u podstaw doboru środków. Państwa członkowskie poddają swoje krajowe programy konsultacji społecznej przed ich zatwierdzeniem. W związku z tym art. 16 zmienia dyrektywę 2003/35/WE Parlamentu Europejskiego i Rady¹¹ tak, aby obejmowała ona krajowe programy kontroli zanieczyszczenia powietrza.

Art. 7 odczytywany w powiązaniu z załącznikiem I stanowi, że państwa członkowskie zobowiązane są do monitorowania emisji zanieczyszczeń powietrza, a tym samym do sporządzania i aktualizowania – zgodnie ze zobowiązaniami i wytycznymi przyjętymi w ramach konwencji LRTAP, o których mowa i które szczegółowo określono w załączniku IV – krajowych bilansów emisji i prognoz emisji, którym towarzyszyć ma raport metodyczny IIR (*informative inventory report*). Państwa członkowskie, które stosują przepisy o elastyczności na podstawie art. 5, muszą przedstawić stosowne informacje w raporcie metodycznym IIR lub w odrębnym sprawozdaniu.

Na mocy art. 8 państwa członkowskie monitorują, gdy jest to wykonalne, niekorzystny wpływ zanieczyszczenia powietrza na ekosystemy wodne i lądowe, w oparciu o warunki określone w załączniku V. Państwa członkowskie są uprawnione do korzystania z systemów monitorowania ustanowionych w ramach innych instrumentów unijnych.

¹¹ Dyrektywa 2003/35/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003 r. przewidująca udział społeczeństwa w odniesieniu do sporządzania niektórych planów i programów w zakresie środowiska oraz zmieniająca w odniesieniu do udziału społeczeństwa i dostępu do wymiaru sprawiedliwości dyrektywę Rady 85/337/EWG i 96/61/WE (Dz.U. L 156 z 25.6.2003, s. 17).

W art. 9 wymaga się, aby państwa członkowskie przekazywały Komisji swoje krajowe programy kontroli zanieczyszczenia powietrza, aktualizacje i wszystkie informacje dotyczące monitorowania zebrane zgodnie z art. 7 i 8, w terminach określonych w załączniku I. Komisja, wspomagana przez Europejską Agencję Środowiska i państwa członkowskie, regularnie sprawdza dokładność i kompletność przekazywanych danych dotyczących krajowych bilansów emisji.

Art. 10 określa, że Komisja co pięć lat składa sprawozdanie dotyczące wdrażania niniejszej dyrektywy, w tym stosowania art. 4 ust. 2 w odniesieniu do średnioterminowych poziomów emisji ustalonych na rok 2025.

Art. 11 zapewnia systematyczne i aktywne rozpowszechnianie drogą elektroniczną informacji zebranych i przetworzonych na mocy niniejszego wniosku, odwołując się w tym kontekście do wymagań ustanowionych w prawie unijnym, w tym w dyrektywie 2003/4/WE Parlamentu Europejskiego i Rady¹².

Art. 12 zapewnia współpracę Komisji i państw członkowskich z państwami trzecimi i właściwymi organizacjami międzynarodowymi w celu dalszego i skuteczniejszego rozwiązywania problemu emisji substancji zanieczyszczających powietrze w skali globalnej.

Art. 13 określa zasady procedury stosowanej na mocy art. 6 ust. 7, art. 7 ust. 9 i art. 8 ust. 3 w celu dostosowania załączników I, III (część 1), IV i V do postępu naukowo-technicznego w drodze aktów delegowanych.

Art. 14 odnosi się do komitetowej procedury sprawdzającej, stosowanej przez Komisję w celu uchwalenia aktów wykonawczych na podstawie art. 5 ust. 6 i art. 6 ust. 9, i określa, że do tego celu wykorzystuje się istniejący Komitet ustanowiony na mocy art. 29 dyrektywy 2008/50/WE.

W art. 15, 17 i 19 określono przepisy dotyczące sankcji stosowanych w przypadku naruszenia przepisów krajowych przyjętych na podstawie wniosku, a także przepisy dotyczące wejścia w życie i transpozycji wniosku do porządku prawnego państw członkowskich.

Art. 18 dotyczy uchylecia dyrektywy 2001/81/WE oraz określa, że ustalone w tej dyrektywie krajowe pułapy emisji mają nadal zastosowanie do dnia 31 grudnia 2019 r.

W załączniku VI zamieszczono tabelę korelacji.

Podstawa prawna

Ponieważ głównym celem wniosku jest ochrona środowiska zgodnie z art. 191 TFUE, podstawą wniosku jest art. 192 ust. 1 TFUE.

¹² Dyrektywa 2003/4/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska i uchylająca dyrektywę Rady (Dz.U. L 41 z 14.2.2003, s. 26).

Zasady pomocniczości i proporcjonalności oraz wybór instrumentu prawnego

Zasada pomocniczości ma zastosowanie, o ile wnioszek nie wchodzi w zakres wyłącznych kompetencji Unii.

Cele wniosku nie mogą być osiągnięte w sposób zadowalający przez państwa członkowskie. Aby zmniejszyć pozostałe poważne negatywne skutki dla jakości powietrza w Unii, każde państwo członkowskie musi ograniczyć swoje emisje zanieczyszczeń, a racjonalne pod względem kosztów połączenie redukcji w całej Europie może być koordynowane jedynie na poziomie Unii. Określone zobowiązania do redukcji uwzględniają nie tylko skutki krajowych emisji dla danego państwa, lecz również ich oddziaływanie transgraniczne.

Działanie Unii zapewni lepsze osiągnięcie celu wniosku. W dyrektywie 2001/81/WE określono docelowe poziomy redukcji i minimalne wymogi dotyczące ich realizacji, pozostawiając państwom członkowskim określenie optymalnego połączenia działań dla osiągnięcia tych poziomów. Zasada ta została utrzymana w niniejszym wniosku, który przewiduje dalszą harmonizację wymogów dotyczących programów krajowych oraz monitorowania i sprawozdawczości w odniesieniu do emisji zanieczyszczeń powietrza w celu usunięcia niedociągnięć dyrektywy 2001/81/WE oraz wypełnienia międzynarodowych zobowiązań podjętych w ramach konwencji LRTAP i jej protokołów. Chociaż wniosek wymaga kontroli emisji u źródła w sektorze rolniczym, państwa członkowskie mogą nie wdrażać tych wymogów, jeżeli nie są one niezbędne do wypełnienia odpowiednich zobowiązań do redukcji.

Wniosek jest zatem zgodny z zasadą pomocniczości.

Wybrany aktem prawnym jest dyrektywa, ponieważ we wniosku określono cele i wymogi, a jeśli chodzi o wybór środków zapewnienia zgodności i ich szczegółowe wdrażanie, państwom członkowskim pozostawiono odpowiedni zakres swobody. Wniosek jest zatem zgodny z zasadą proporcjonalności.

4. WPLYW NA BUDŻET

Dyrektywa będzie wdrażana z wykorzystaniem obecnego budżetu i nie będzie mieć wpływu na wieloletnie ramy finansowe.

5. ELEMENTY FAKULTATYWNE

Dokumenty wyjaśniające

Komisja uważa, że z wymienionych poniżej przyczyn dokumenty wyjaśniające są konieczne do poprawy jakości informacji dotyczących transpozycji dyrektywy.

Aby zagwarantować, że cele dyrektywy (tj. ochrona zdrowia ludzkiego i środowiska) zostaną osiągnięte, konieczna jest kompletna i prawidłowa transpozycja dyrektywy. Biorąc pod uwagę, że w niektórych państwach członkowskich kwestie emisji zanieczyszczeń powietrza zostały już uregulowane, transpozycja niniejszej dyrektywy prawdopodobnie nie polegałaby na przyjęciu jednego aktu prawnego, ale raczej na wprowadzeniu różnych zmian lub przyjęciu nowych wniosków w odnośnych dziedzinach. Ponadto wdrażanie dyrektywy jest często w znacznym stopniu zdecentralizowane, ponieważ za jej stosowanie, a w niektórych państwach członkowskich nawet za transpozycję, odpowiedzialne są władze regionalne i lokalne.

Czynniki te mogą zwiększyć ryzyko nieprawidłowego transponowania i wdrożenia dyrektywy oraz utrudnić Komisji monitorowanie stosowania prawa Unii. Jasne informacje dotyczące transpozycji dyrektywy są podstawowym warunkiem zapewnienia zgodności prawa krajowego z przepisami dyrektywy.

Wymóg przedstawiania dokumentów wyjaśniających może spowodować dodatkowe obciążenie administracyjne dla tych państw członkowskich, które nigdy nie pracują w ten sposób. Ewentualne dodatkowe obciążenie administracyjne jest jednak proporcjonalne do celu, któremu służy, tj. zapewnienia skutecznej transpozycji i pełnego osiągnięcia celów dyrektywy.

W związku z powyższym należy wymagać od państw członkowskich, aby składały, wraz z powiadomieniem o środkach transpozycji, jeden lub więcej dokumentów wyjaśniających związki między przepisami dyrektywy a odpowiadającymi im częściami krajowych instrumentów transpozycyjnych.

Wniosek

DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

**w sprawie redukcji krajowych emisji niektórych rodzajów zanieczyszczenia
atmosferycznego oraz zmiany dyrektywy 2003/35/WE**

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 192 ust. 1,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego¹³,

uwzględniając opinię Komitetu Regionów¹⁴,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) W ciągu ostatnich 20 lat osiągnięto w Unii znaczny postęp w dziedzinie antropogenicznych emisji do powietrza i jakości powietrza w ramach specjalnej polityki unijnej, reprezentowanej między innymi przez komunikat Komisji „Strategia tematyczna dotycząca zanieczyszczenia powietrza” („TSAP”) z 2005 r.¹⁵. Kluczowym elementem tego procesu była dyrektywa 2001/81/WE¹⁶ Parlamentu Europejskiego i Rady, ustanawiająca ograniczenia całkowitych rocznych emisji państw członkowskich od roku 2010 dla dwutlenku siarki, (SO₂), tlenków azotu (NO_x), amoniaku (NH₃) oraz niemetanowych lotnych związków organicznych (NMLZO). W rezultacie w latach 1990-2010 emisje SO₂ zostały ograniczone o 82 %, emisje NO_x o 47 %, emisje NMLZO o 56 %, a emisje NH₃ o 28 %. Jak jednak wskazano w programie „Czyste

¹³ Dz.U. C z , s. .

¹⁴ Dz.U. C z , s. .

¹⁵ Komunikat Komisji z dnia 21 września 2005 r. dla Rady i Parlamentu Europejskiego - Strategia tematyczna dotycząca zanieczyszczenia powietrza COM(2005) 446 final.

¹⁶ Dyrektywa 2001/81/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2001 r. w sprawie krajowych poziomów emisji dla niektórych rodzajów zanieczyszczenia powietrza (Dz.U. L 309 z 27.11.2001, s. 22).

powietrze dla Europy” („zmieniona TSAP”)¹⁷, nadal występują znaczące negatywne skutki i zagrożenia dla środowiska i zdrowia ludzkiego.

- (2) W siódmym unijnym programie działań w zakresie środowiska¹⁸ potwierdzono długofalowy cel polityki Unii dotyczącej powietrza, polegający na osiągnięciu poziomów jakości powietrza, które nie powodują znacznych negatywnych skutków ani zagrożenia dla zdrowia ludzkiego i środowiska, i dlatego wezwano do pełnej zgodności z obowiązującymi przepisami Unii dotyczącymi jakości powietrza oraz celami strategicznymi i działaniami zaplanowanymi po 2020 r.; wezwano także do wzmocnienia wysiłków na obszarach, gdzie populacja i ekosystemy narażone są na wysokie poziomy zanieczyszczenia powietrza, oraz do wzmocnienia synergii między przepisami dotyczącymi jakości powietrza a celami polityki Unii w szczególności w odniesieniu do zmiany klimatu i bioróżnorodności.
- (3) Zmieniona strategia TSAP określa nowe cele strategiczne na okres do 2030 r. w celu zbliżenia się do realizacji celu Unii w perspektywie długoterminowej.
- (4) Państwa członkowskie i Unia są stronami Konwencji Europejskiej Komisji Gospodarczej Organizacji Narodów Zjednoczonych (EKG ONZ) w sprawie transgranicznego zanieczyszczania powietrza na dalekie odległości („konwencja LRTAP”)¹⁹ z 1979 r. oraz kilku jej protokołów, w tym protokołu z Göteborga w sprawie przeciwdziałania zakwaszeniu, eutrofizacji i powstawaniu ozonu w warstwie przyziemnej z 1999 r.
- (5) Jeżeli chodzi o rok 2020 i lata następne, w zmienionym protokole z Göteborga przyjętym przez Radę decyzją [xxxx/xxxx/UE]²⁰ dla każdej strony określa się, przyjmując rok 2005 za rok odniesienia, nowe zobowiązania do redukcji emisji SO₂, NO_x, NH₃, NMLZO i drobnych cząstek stałych (PM_{2,5}), wspiera się redukcje emisji sadzy (BC) i wzywa się do gromadzenia i przechowywania informacji dotyczących negatywnych skutków stężeń i depozycji zanieczyszczeń powietrza dla zdrowia ludzkiego i środowiska oraz do uczestnictwa w programach zorientowanych na wyniki w ramach konwencji LRTAP.
- (6) Należy zatem zmienić system krajowych pułapów emisji ustanowiony dyrektywą 2001/81/WE w celu dostosowania go do międzynarodowych zobowiązań Unii i państw członkowskich.
- (7) Państwa członkowskie powinny wdrożyć niniejszą dyrektywę w taki sposób, aby skutecznie przyczyniała się do realizacji długoterminowego celu UE dotyczącego jakości powietrza, wspieranego przez wytyczne Światowej Organizacji Zdrowia, oraz

¹⁷ Komunikat Komisji dla Rady i Parlamentu Europejskiego pt. „Program »Czyste powietrze dla Europy«”, COM (2013)] [xxx].

¹⁸ Wniosek dotyczący decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ogólnego unijnego programu działań w zakresie środowiska do 2020 r. „Dobrze żyć w granicach naszej planety” COM (2012) 710 z 29.11.2012.

¹⁹ Decyzja Rady 2003/507/WE z dnia 13 czerwca 1975 r. w sprawie przystąpienia Wspólnoty Europejskiej do Protokołu do Konwencji w sprawie transgranicznego zanieczyszczania powietrza na dalekie odległości z 1979 r. w zakresie przeciwdziałania zakwaszeniu, eutrofizacji i powstawaniu ozonu w warstwie przyziemnej (Dz.U. L 179 z 17.7.2003, s. 1).

²⁰ Decyzja Rady 2013/xxxx/UE w sprawie przyjęcia zmiany Protokołu z 1999 r. do Konwencji z 1979 r. w sprawie transgranicznego zanieczyszczania powietrza na dalekie odległości w zakresie przeciwdziałania zakwaszeniu, eutrofizacji i powstawaniu ozonu w warstwie przyziemnej (Dz.U. L s.).

celów UE dotyczących ochrony różnorodności biologicznej i ekosystemów – poprzez redukcję poziomów i depozycji zanieczyszczeń powietrza powodujących zakwaszanie, eutrofizację i powstawanie ozonu poniżej krytycznych obciążeń i poziomów określonych w konwencji LRTAP.

- (8) Niniejsza dyrektywa powinna również przyczynić się do osiągnięcia celów w zakresie jakości powietrza ustanowionych w przepisach Unii i do złagodzenia skutków zmiany klimatu poprzez ograniczenie emisji krótkotrwałych zanieczyszczeń, jak również do poprawy jakości powietrza w skali globalnej.
- (9) Państwa członkowskie powinny przestrzegać zobowiązań do redukcji emisji określonych w niniejszej dyrektywie na 2020 i 2030 r. Aby zapewnić widoczny postęp w realizacji zobowiązań na 2030 r., państwa członkowskie powinny w 2025 r. osiągnąć średnioterminowe poziomy emisji wyznaczone na podstawie liniowej ścieżki między ich poziomami emisji na rok 2020 a poziomami emisji określonymi w zobowiązaniach do redukcji emisji na 2030 r., chyba że pociągałoby to za sobą nieproporcjonalnie wysokie koszty. W przypadku gdy takie ograniczenie emisji w 2025 r. jest niemożliwe, państwa członkowskie powinny wyjaśnić powody tego w swoich sprawozdaniach sporządzonych na mocy niniejszej dyrektywy.
- (10) Niektóre państwa członkowskie opowiedziały się w ramach konwencji LRTAP za określeniem pułapów emisji w oparciu o paliwo wykorzystywane w sektorze transportu. Doprowadziło to do braku spójności z ich ogólnym zużyciem energii i statystykami oraz zużyciem energii i statystykami Unii jako całości. W związku z powyższym, aby zagwarantować wspólną i spójną podstawę dla wszystkich państw członkowskich i całej Unii, w niniejszej dyrektywie określa się wymogi dotyczące sprawozdawczości i zobowiązania do redukcji emisji w oparciu o krajowe zużycie energii i sprzedawane paliwo, co zapewnia większą spójność z przepisami Unii w dziedzinie energii i zmiany klimatu.
- (11) Aby wspierać racjonalne pod względem kosztów wypełnienie krajowych zobowiązań do redukcji emisji oraz osiągnięcie średnioterminowych poziomów emisji, należy umożliwić państwom członkowskim uwzględnienie redukcji emisji z międzynarodowej żeglugi morskiej, jeżeli emisje pochodzące z tego sektora są niższe niż poziom emisji, które wynikałyby z przestrzegania norm zawartych w przepisach Unii, w tym limitów zawartości siarki w paliwach określonych w dyrektywie Rady 1999/32/WE²¹. Państwa członkowskie powinny również mieć możliwość wspólnej realizacji zobowiązań i wspólnego osiągania średnioterminowych poziomów emisji w odniesieniu do metanu (CH₄) oraz wykorzystania w tym celu decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady nr 406/2009/WE²². Aby sprawdzić zgodność ze swoimi krajowymi pułapami emisji, zobowiązaniami do redukcji emisji i średnioterminowymi poziomami emisji, państwa członkowskie mogłyby dostosowywać krajowe bilanse emisji w kontekście rozwoju wiedzy naukowej i ulepszonej metodyki w dziedzinie emisji. Komisja mogłaby sprzeciwić się korzystaniu przez państwo członkowskie z

²¹ Dyrektywa Rady 1999/32/WE z dnia 26 kwietnia 1999 r. odnosząca się do redukcji zawartości siarki w niektórych paliwach ciekłych oraz zmieniająca dyrektywę 93/12/EWG (Dz.U. L 121 z 11.5.1999, s. 13).

²² Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2009/406/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie wysiłków podjętych przez państwa członkowskie, zmierzających do zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych w celu realizacji do roku 2020 zobowiązań Wspólnoty dotyczących redukcji emisji gazów cieplarnianych (Dz.U. L 140 z 5.6.2009, s. 136).

tych przepisów dotyczących elastyczności, gdyby warunki określone w niniejszej dyrektywie nie zostały spełnione.

- (12) Państwa członkowskie powinny przyjąć i wdrożyć krajowy program kontroli zanieczyszczenia powietrza, aby spełnić wymogi dotyczące redukcji emisji i osiągnąć średnioterminowe poziomy emisji, a także przyczynić się do realizacji unijnych celów dotyczących jakości powietrza. W związku z tym państwa członkowskie powinny wziąć pod uwagę potrzebę ograniczenia emisji w strefach i aglomeracjach dotkniętych nadmiernymi stężeniami zanieczyszczeń powietrza lub w strefach i aglomeracjach, które znacząco przyczyniają się do zanieczyszczenia powietrza w innych strefach i aglomeracjach, w tym w państwach sąsiednich. W tym celu krajowe programy kontroli zanieczyszczenia powietrza powinny przyczyniać się do wdrażania planów ochrony jakości powietrza, przyjętych na mocy art. 23 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE²³.
- (13) Aby ograniczyć emisje NH₃ i PM_{2,5} do atmosfery z głównych źródeł zanieczyszczeń, do krajowych programów kontroli zanieczyszczenia powietrza należy włączyć środki mające zastosowanie do sektora rolniczego. Z uwagi na specyficzne warunki krajowe państwa członkowskie powinny mieć możliwość wprowadzania środków inne niż środki określone w niniejszej dyrektywie, o równoważnym poziomie ekologiczności.
- (14) Krajowy program kontroli zanieczyszczenia powietrza oraz analiza pomagająca określić strategie i środki powinny być regularnie aktualizowane.
- (15) Aby opracować rzetelne krajowe programy kontroli zanieczyszczenia powietrza oraz wszelkie istotne aktualizacje, państwa członkowskie powinny poddać te programy i aktualizacje konsultacjom z opinią publiczną i właściwymi organami na wszystkich poziomach na etapie, na którym wszystkie warianty strategiczne i warianty dotyczące środków pozostają otwarte. Państwa członkowskie powinny podjąć konsultacje transgraniczne w przypadku, gdy wdrożenie ich programu mogłoby mieć wpływ na jakość powietrza w innym państwie, zgodnie z wymogami określonymi w przepisach unijnych i międzynarodowych, w tym w Konwencji o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym (Espoo, 1991 r.) i jej protokole w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (Kijów, 2003 r.), zatwierdzonych przez Radę²⁴.
- (16) Państwa członkowskie powinny ustanowić i przekazywać bilanse i prognozy emisji oraz raporty metodyczne IIR dla wszystkich substancji zanieczyszczających powietrze objętych niniejszą dyrektywą, dzięki czemu Unia będzie mogła spełnić obowiązki dotyczące sprawozdawczości na mocy konwencji LRTAP i jej protokołów.
- (17) W celu zachowania ogólnej spójności dla całej Unii państwa członkowskie powinny zapewnić, by przekazywanie Komisji krajowych bilansów emisji, prognoz emisji oraz raportów metodycznych IIR było w pełni spójne z ich działaniami sprawozdawczymi na mocy konwencji LRTAP.

²³ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystszej powietrza dla Europy (Dz.U. L 152 z 11.6.2008, s. 1).

²⁴ Decyzja Rady 2008/871/WE z dnia 20 października 2008 r. w sprawie zatwierdzenia w imieniu Wspólnoty Europejskiej Protokołu w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko do Konwencji EKG ONZ o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym sporządzonej w Espoo w 1991 r. (Dz.U. L 308 z 19.11.2008, s. 33).

- (18) Aby ocenić skuteczność krajowych zobowiązań do redukcji emisji określonych w niniejszej dyrektywie, państwa członkowskie powinny również monitorować, gdy jest to wykonalne, skutki tego rodzaju redukcji dla ekosystemów lądowych i wodnych, zgodnie z międzynarodowymi wytycznymi, oraz informować o tych skutkach.
- (19) Zgodnie z dyrektywą 2003/4/WE Parlamentu Europejskiego i Rady²⁵ państwa członkowskie powinny zapewnić aktywne i systematyczne rozpowszechnianie informacji drogą elektroniczną.
- (20) Konieczna jest zmiana dyrektywy 2003/35/WE Parlamentu Europejskiego i Rady²⁶ w celu zagwarantowania spójności niniejszej dyrektywy z Konwencją z Aarhus z 1998 r. o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska.
- (21) W celu uwzględnienia rozwoju technicznego należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjęcia aktów zgodnie z art. 290 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej w odniesieniu do zmiany wytycznych dotyczących sprawozdawczości określonych w załączniku I, jak również do zmiany części 1 załącznika III oraz załączników IV i V w celu dostosowania ich do postępu technicznego. Szczególnie ważne jest, aby w czasie prac przygotowawczych Komisja prowadziła stosowne konsultacje, w tym na poziomie ekspertów. Przygotowując i opracowując akty delegowane, Komisja powinna zapewnić jednocześnie, terminowe i odpowiednie przekazywanie stosownych dokumentów Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.
- (22) W celu zapewnienia jednolitych warunków wykonania niniejszej dyrektywy Komisji należy powierzyć uprawnienia wykonawcze. Uprawnienia te należy wykonywać zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 182/2011 Parlamentu Europejskiego i Rady²⁷.
- (23) Państwa członkowskie powinny określić zasady dotyczące sankcji stosowanych w przypadku naruszenia przepisów krajowych przyjętych na podstawie niniejszej dyrektywy i zapewnić ich wykonanie. Sankcje te powinny być skuteczne, proporcjonalne i odstraszające.
- (24) Mając na uwadze charakter i zakres zmian, które należy wprowadzić w dyrektywie 2001/81/WE, dyrektywa ta powinna zostać zastąpiona w celu zwiększenia pewności prawnej, jasności, przejrzystości i uproszczenia przepisów. W celu zapewnienia ciągłości w poprawie jakości powietrza państwa członkowskie powinny stosować krajowe pułapy emisji określone w dyrektywie 2001/81/WE, do czasu gdy zaczną obowiązywać nowe krajowe zobowiązania do redukcji emisji określone w niniejszej dyrektywie, co nastąpi w roku 2020.
- (25) Ponieważ cel niniejszej dyrektywy, jakim jest zapewnienie wysokiego poziomu ochrony zdrowia ludzkiego i środowiska, nie może zostać osiągnięty w

²⁵ Dyrektywa 2003/4/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska (Dz.U. L 41 z 14.2.2003, s. 26).

²⁶ Dyrektywa 2003/35/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003 r. przewidująca udział społeczeństwa w odniesieniu do sporządzania niektórych planów i programów w zakresie środowiska oraz zmieniająca w odniesieniu do udziału społeczeństwa i dostępu do wymiaru sprawiedliwości dyrektywę Rady 85/337/EWG i 96/61/WE (Dz.U. L 156 z 25.6.2003, s. 17).

²⁷ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiające przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję (Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13).

wystarczającym stopniu przez państwa członkowskie, natomiast z uwagi na transgraniczny charakter zanieczyszczenia powietrza możliwe jest lepsze jego osiągnięcie na poziomie unijnym, Unia może przyjąć środki zgodnie z zasadą pomocniczości, jak określono w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej. Zgodnie z zasadą proporcjonalności, określoną w tym artykule, niniejsza dyrektywa nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tego celu.

- (26) Zgodnie ze wspólną deklaracją polityczną państw członkowskich i Komisji z dnia 28 września 2011 r. dotyczącą dokumentów wyjaśniających²⁸ państwa członkowskie zobowiązały się do złożenia, w uzasadnionych przypadkach, wraz z powiadomieniem o środkach transpozycji, jednego lub więcej dokumentów wyjaśniających związki między elementami dyrektywy a odpowiadającymi im częściami krajowych instrumentów transpozycyjnych. W odniesieniu do niniejszej dyrektywy prawodawca uznaje, że przekazanie takich dokumentów jest uzasadnione,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

Artykuł 1

Przedmiot

W niniejszej dyrektywie ustanawia się dla państw członkowskich limity emisji do atmosfery zanieczyszczeń powodujących zakwaszenie i eutrofizację, prekursorów ozonu, cząstek pierwotnych i prekursorów cząstek wtórnych oraz innych zanieczyszczeń powietrza; określa się również wymóg sporządzania, przyjmowania i wdrażania krajowych programów kontroli zanieczyszczenia powietrza, a także wymóg monitorowania emisji zanieczyszczeń i skutków takich emisji oraz przekazywania na ten temat informacji.

Artykuł 2

Zakres

Niniejszą dyrektywę stosuje się do emisji zanieczyszczeń, o których mowa w załączniku I, ze wszystkich źródeł występujących na terytorium państw członkowskich, w ich wyłącznych strefach ekonomicznych oraz w strefach kontroli zanieczyszczeń.

Artykuł 3

Definicje

Do celów niniejszej dyrektywy zastosowanie mają następujące definicje:

1. „emisja” oznacza uwolnienie do atmosfery substancji ze źródła punkowego lub rozproszanego;
2. „prekursory ozonu” oznaczają tlenki azotu, niemetanowe lotne związki organiczne, metan i tlenek węgla;

²⁸ Dz.U. C 369 z 17.12.2011, s. 14.

3. „cele dotyczące jakości powietrza” oznaczają wartości dopuszczalne, wartości docelowe i pułapy stężenia ekspozycji określone w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE i w dyrektywie 2004/107/WE Parlamentu Europejskiego i Rady²⁹;
4. „tlenki azotu” (NO_x) oznaczają tlenek azotu i dwutlenek azotu, wyrażone jako dwutlenek azotu;
5. „niemetanowe lotne związki organiczne” (NMLZO) oznaczają wszystkie związki organiczne natury antropogenicznej, inne niż metan, które są zdolne do wytwarzania utleniaczy fotochemicznych w reakcjach z tlenkami azotu w obecności światła słonecznego;
6. „PM_{2,5}” oznacza cząstki stałe przechodzące przez otwór sortujący, zdefiniowane w referencyjnej metodzie poboru próbek i pomiaru PM_{2,5}, EN 14907, przy 50 % granicy sprawności dla średnicy aerodynamicznej do 2,5 µm;
7. „krajowe zobowiązanie do redukcji emisji” oznacza redukcję emisji substancji wyrażoną jako odsetek redukcji emisji pomiędzy całkowitą ilością emisji uwolnionych podczas roku odniesienia (2005) a całkowitą ilością emisji uwolnionych w docelowym roku kalendarzowym, której państwa członkowskie nie mogą przekroczyć;
8. „cykl lądowania i startu” oznacza cykl obejmujący kołowanie przy starcie i lądowaniu, start, wznoszenie się, podchodzenie do lądowania, lądowanie i wszelkie inne czynności samolotu odbywające się poniżej wysokości 3 000 stóp;
9. „międzynarodowa żegluga morska” oznacza kursy – na morzu i w wodach przybrzeżnych – statków wodnych pływających pod wszystkimi banderami, wypływających z terytorium jednego państwa i wpływających na terytorium innego państwa, z wyjątkiem statków rybackich;
10. „obszar kontroli emisji” oznacza specjalny obszar morski określony zgodnie z załącznikiem VI do Międzynarodowej konwencji o zapobieganiu zanieczyszczaniu morza przez statki (MARPOL);
11. „strefa kontroli zanieczyszczeń” oznacza obszar morski położony nie dalej niż 200 mil morskich od linii podstawowych, od których mierzy się szerokość morza terytorialnego, określony przez państwo członkowskie w celu zapobiegania zanieczyszczeniom powodowanym przez statki oraz w celu ograniczania i kontroli takich zanieczyszczeń zgodnie z odnośnymi międzynarodowymi przepisami i normami;
12. „sadza” (BC) oznacza cząstki stałe zawierające węgiel i pochłaniające światło.

²⁹ Dyrektywa 2004/107/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 grudnia 2004 r. w sprawie arsenu, kadmu, rtęci, niklu i wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych w otaczającym powietrzu (Dz.U. L 23 z 26.1.2005, s. 3-16).

Artykuł 4

Krajowe zobowiązania do redukcji emisji

1. Państwa członkowskie co najmniej ograniczają swoje roczne antropogeniczne emisje dwutlenku siarki (SO₂), tlenków azotu (NO_x), niemetanowych lotnych związków organicznych (NMLZO), amoniaku (NH₃), cząstek stałych (PM_{2,5}) i metanu (CH₄) zgodnie z krajowymi zobowiązaniami do redukcji emisji mającymi zastosowanie od 2020 i 2030 r., jak określono w załączniku II.
2. Nie naruszając przepisów ust. 1, państwa członkowskie wprowadzają wszelkie niezbędne środki, które nie pociągają za sobą nieproporcjonalnie wysokich kosztów, w celu ograniczenia do 2025 r. swoich antropogenicznych emisji SO₂, NO_x, NMLZO, NH₃, PM_{2,5} i CH₄. Poziomy tych emisji określa się na podstawie paliw sprzedanych, z wykorzystaniem liniowej ścieżki redukcji ustalonej pomiędzy ich poziomami emisji na 2020 r. i poziomami emisji określonymi w zobowiązaniach do redukcji emisji na rok 2030.

W przypadku gdy ograniczenie emisji na 2025 r. zgodnie z ustaloną ścieżką jest niemożliwe, państwa członkowskie wyjaśniają powody tego w swoich sprawozdaniach przedkładanych Komisji zgodnie z art. 9.

3. Do celów zgodności z przepisami ust. 1 i 2 nie uwzględnia się następujących emisji:
 - a) emisji z samolotów poza cyklem lądowania i startu;
 - b) emisji na Wyspach Kanaryjskich, we francuskich departamentach zamorskich, na Maderze i Azorach;
 - c) emisji z krajowej żeglugi morskiej do terytoriów i z terytoriów, o których mowa w lit. b);
 - d) emisji pochodzących z międzynarodowej żeglugi morskiej, nie naruszając przepisów art. 5 ust. 1.

Artykuł 5

Elastyczność

1. Aby zachować zgodność ze średnioterminowymi poziomami emisji określonymi na rok 2025 zgodnie z art. 4 ust. 2 oraz z krajowymi zobowiązaniami do redukcji emisji określonymi w załączniku II i mającymi zastosowanie od roku 2030 do NO_x, SO₂ i PM_{2,5}, państwa członkowskie mogą odliczyć redukcje emisji NO_x, SO₂ i PM_{2,5} osiągnięte w międzynarodowej żegludze morskiej od emisji NO_x, SO₂ i PM_{2,5} uwolnionych z innych źródeł w tym samym roku, pod warunkiem że:
 - a) redukcje emisji dokonywane są na obszarach morza, które są częścią mórz terytorialnych państw członkowskich, ich wyłącznych stref ekonomicznych lub stref kontroli zanieczyszczeń, jeżeli strefy takie zostały ustanowione;

- b) państwa członkowskie przyjęły i wdrożyły skuteczne środki monitorowania i kontroli w celu zapewnienia właściwego wykonywania przepisów dotyczących elastyczności;
 - c) państwa członkowskie wdrożyły środki służące temu, aby emisje NO_x, SO₂ i PM_{2,5} pochodzące z międzynarodowej żeglugi morskiej były niższe od poziomów emisji, które osiągnięto by poprzez zgodność z normami Unii mającymi zastosowanie do emisji NO_x, SO₂ i PM_{2,5}, oraz określiły ilościowo dodatkowe redukcje emisji wynikające z tych środków;
 - d) państwa członkowskie nie odliczyły więcej niż 20 % redukcji emisji NO_x, SO₂ i PM_{2,5} obliczonych zgodnie z lit. c), pod warunkiem że odliczenie nie powoduje braku zgodności z krajowymi zobowiązaniami do redukcji emisji na 2020 r., określonymi w załączniku II.
2. Państwa członkowskie mogą wspólnie wypełniać swoje zobowiązania do redukcji emisji metanu oraz działać na rzecz osiągnięcia średnioterminowych poziomów emisji, o których mowa w załączniku II, pod warunkiem że:
- a) spełniają wszystkie stosowne wymogi i ustalenia przyjęte w przepisach Unii, w tym na mocy decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady nr 406/2009/WE;
 - b) przyjęły i wdrożyły skuteczne przepisy w celu zapewnienia prawidłowego wspólnego wypełniania zobowiązań.
3. Państwa członkowskie mogą ustanowić dostosowane roczne krajowe bilanse emisji SO₂, NO_x, NH₃, NMLZO i PM_{2,5} zgodnie z załącznikiem IV, jeżeli brak zgodności z ich krajowymi zobowiązaniami do redukcji emisji lub średnioterminowymi poziomami emisji wynikałby z zastosowania ulepszonych metod sporządzania bilansów emisji uaktualnionych zgodnie z wiedzą naukową.
4. Państwa członkowskie, które zamierzają zastosować ust. 1, 2 i 3, informują Komisję najpóźniej do dnia 30 września roku poprzedzającego dany rok sprawozdawczy. Informacje te dotyczą między innymi odnośnych zanieczyszczeń i sektorów oraz, jeśli dane takie są dostępne, skali wpływu na krajowe bilanse emisji.
5. Komisja, wspierana przez Europejską Agencję Środowiska, analizuje i ocenia, czy korzystanie z tych przepisów o elastyczności w danym roku spełnia stosowne wymogi i kryteria.
- Jeśli Komisja nie zgłosiła żadnych zastrzeżeń w ciągu dziewięciu miesięcy od daty otrzymania odpowiedniego sprawozdania, o którym mowa w art. 7 ust. 4, 5 i 6, państwo członkowskie, którego to dotyczy, uznaje zastosowaną przez siebie w danym roku elastyczność za zaakceptowaną i ważną. W przypadku gdy Komisja uważa, że wykorzystanie elastyczności nie jest zgodne ze stosownymi wymogami i kryteriami, przyjmuje decyzję i informuje państwo członkowskie, że wykorzystanie tego mechanizmu nie może zostać zaakceptowane.
6. Komisja może przyjąć akty wykonawcze określające szczegółowe zasady dotyczące stosowania elastyczności, o której mowa w ust. 1, 2 i 3, zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 14.

Artykuł 6

Krajowe programy kontroli zanieczyszczenia powietrza

1. Państwa członkowskie sporządzają i przyjmują krajowy program kontroli zanieczyszczenia powietrza zgodnie z częścią 2 załącznika III w celu ograniczenia swoich rocznych antropogenicznych emisji zgodnie z art. 4.
2. Przy sporządzaniu, przyjmowaniu i wdrażaniu programu, o którym mowa w ust. 1, państwa członkowskie:
 - a) oceniają, do jakiego stopnia krajowe źródła emisji mogą wpływać na jakość powietrza na ich terytoriach i w sąsiednich państwach członkowskich, na podstawie danych i metod opracowanych w ramach europejskiego programu monitorowania i oceny (EMEP), w stosownych przypadkach;
 - b) uwzględniają potrzebę redukcji emisji zanieczyszczeń powietrza, aby osiągnąć zgodność z celami dotyczącymi jakości powietrza na swoich terytoriach oraz, w stosownych przypadkach, w sąsiednich państwach członkowskich;
 - c) przy wprowadzaniu środków służących wypełnieniu krajowych zobowiązań do redukcji emisji PM_{2,5} traktują priorytetowo środki redukcji emisji sadzy (BC);
 - d) zapewniają spójność z innymi odnośnymi planami i programami ustanowionymi w związku z wymogami określonymi w przepisach krajowych lub unijnych.

W zakresie, w jakim jest to niezbędne, państwa członkowskie stosują środki redukcji emisji określone w części 1 załącznika III lub środki mające taki sam skutek dla środowiska, aby wypełnić odpowiednie krajowe zobowiązania do redukcji emisji.

3. Krajowy program kontroli zanieczyszczenia powietrza jest aktualizowany co dwa lata.
4. Nie naruszając przepisów ust. 3, strategie i środki dotyczące redukcji emisji zawarte w krajowym programie kontroli zanieczyszczenia powietrza są aktualizowane w ciągu 12 miesięcy w jednym z niżej wymienionych przypadków:
 - (a) zobowiązania określone w art. 4 nie są spełnione lub istnieje ryzyko ich niespełnienia;
 - (b) państwa członkowskie decydują się na skorzystanie z elastyczności określonej w art. 5.
5. W odniesieniu do projektu krajowego programu kontroli zanieczyszczenia powietrza oraz wszelkich istotnych aktualizacji programu przed ich finalizacją, państwa członkowskie, zgodnie z odpowiednimi przepisami Unii, zasięgają opinii społeczeństwa i właściwych organów, które – z powodu swojej szczególnej odpowiedzialności w odniesieniu do zanieczyszczenia powietrza, jakości powietrza i zarządzania powietrzem na wszystkich poziomach – mogą być zainteresowane wdrażaniem krajowych programów kontroli zanieczyszczenia powietrza. W

stosownych przypadkach zapewnia się konsultacje transgraniczne zgodnie z odpowiednimi przepisami Unii.

6. Komisja ułatwia opracowywanie i wdrażanie programów, w stosownych przypadkach, poprzez wymianę dobrych praktyk.
7. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych zgodnie z art. 13 w celu dostosowania części 1 załącznika III do postępu technicznego.
8. Komisja może ustanowić wskazówki dotyczące opracowywania i wdrażania krajowych programów kontroli zanieczyszczenia powietrza.
9. Komisja może także określić format i niezbędne informacje dotyczące krajowych programów kontroli zanieczyszczenia powietrza w państwach członkowskich w formie aktów wykonawczych. Wspomniane akty wykonawcze przyjmowane są zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 14.

Artykuł 7

Bilanse i prognozy emisji

1. Państwa członkowskie przygotowują i co roku aktualizują krajowe bilanse emisji zanieczyszczeń określonych w tabeli A załącznika I, zgodnie z wymogami określonymi w tym załączniku.

Państwa członkowskie powinny przygotować i co roku aktualizować krajowe bilanse emisji zanieczyszczeń określonych w tabeli B załącznika I, zgodnie z wymogami określonymi w tym załączniku.

2. Państwa członkowskie przygotowują i co dwa lata aktualizują bilanse emisji w układzie przestrzennym, bilanse emisji z dużych źródeł punktowych i prognozy emisji dla zanieczyszczeń określonych w tabeli C załącznika I zgodnie z wymogami określonymi w tym załączniku.
3. Bilansom i prognozom emisji, o których mowa w ust. 1 i 2, towarzyszy raport metodyczny IIR zgodnie z wymogami określonymi w tabeli D załącznika I.
4. Państwa członkowskie, które stosują przepisy o elastyczności przewidziane w art. 5 ust. 1, włączają do raportu metodycznego IIR na dany rok następujące informacje:
 - a) ilość emisji NO_x, SO₂ i PM_{2,5}, która miałaby miejsce w przypadku braku obszaru kontroli emisji;
 - b) poziom redukcji emisji osiągnięty w części obszaru kontroli emisji danego państwa członkowskiego zgodnie z art. 5 ust. 1 lit. c);
 - c) zakres, w jakim dane państwo członkowskie stosuje przepisy o elastyczności;
 - d) wszelkie informacje dodatkowe, jakie państwa członkowskie mogą uznać za stosowne, by umożliwić Komisji, wspieranej przez Europejską Agencję Środowiska, przeprowadzenie pełnej oceny warunków, na jakich elastyczność została wdrożona.

5. Państwa członkowskie, które zdecydują się na elastyczność na mocy art. 5 ust. 2, przedkładają oddzielne sprawozdanie umożliwiające Komisji analizę i ocenę, czy wymogi określone w tym przepisie są spełnione.
6. Państwa członkowskie, które zdecydują się na elastyczność na mocy art. 5 ust. 3, uwzględniają informacje określone w części 4 załącznika IV w raporcie metodycznym IIR za dany rok, co umożliwia Komisji analizę i ocenę, czy wymogi określone w tym przepisie są spełnione.
7. Państwa członkowskie ustanawiają bilanse emisji, w tym dostosowane bilanse emisji, prognozy emisji i raport metodyczny IIR zgodnie z załącznikiem IV.
8. Komisja, wspierana przez Europejską Agencję Środowiska, corocznie ustala i aktualizuje ogólnounijne bilanse emisji, prognozy emisji, a także raport metodyczny IIR w odniesieniu do wszystkich zanieczyszczeń, o których mowa w załączniku I, na podstawie informacji, o których mowa w ust. 1, 2 i 3.
9. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych zgodnie z art. 13 w celu zmiany terminów przedkładania sprawozdań w załączniku I oraz dostosowania załącznika IV do postępu technicznego i naukowego.

Artykuł 8

Monitorowanie wpływu zanieczyszczenia powietrza

1. O ile jest to wykonalne, państwa członkowskie zapewniają monitorowanie negatywnego wpływu zanieczyszczenia powietrza na ekosystemy zgodnie z wymaganiami określonymi w załączniku V.
2. W stosownych przypadkach państwa członkowskie koordynują monitorowanie wpływu zanieczyszczenia powietrza z innymi programami monitorowania ustanowionymi na mocy przepisów Unii, w tym na mocy dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE i dyrektywy 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady³⁰.
3. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych zgodnie z art. 13 w celu dostosowania załącznika V do postępu technicznego i naukowego.

Artykuł 9

Sprawozdawczość państw członkowskich

1. Państwa członkowskie przekazują Komisji krajowe programy kontroli zanieczyszczenia powietrza [within three months of the date referred to in Article 17, date to be inserted by OPOCE] oraz aktualizacje co dwa lata po tej dacie.

³⁰ Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Dz.U. L 327 z 22.12.2000, s. 1).

W przypadku gdy krajowy program kontroli zanieczyszczenia powietrza jest aktualizowany na mocy art. 6 ust. 4, dane państwo członkowskie informuje Komisję o tym fakcie w terminie dwóch miesięcy.

2. Od 2017 r. państwa członkowskie przekazują Komisji i Europejskiej Agencji Środowiska krajowe bilanse emisji, prognozy emisji, bilanse emisji w układzie przestrzennym, bilanse emisji z dużych źródeł punktowych oraz sprawozdania, o których mowa w art. 7 ust. 1, 2 i 3 oraz w stosownych przypadkach w art. 7 ust. 4, 5 i 6, zgodnie z terminami przedkładania sprawozdań określonymi w załączniku I.

Wspomniane przekazywane informacje są spójne z informacjami przekazywanymi sekretariatowi konwencji LRTAP.

3. Państwa członkowskie przekazują informacje o krajowych emisjach i prognozach emisji CH₄ zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 525/2013³¹.
4. Komisja, wspomagana przez Europejską Agencję Środowiska i państwa członkowskie, regularnie poddaje przeglądowi dane zawarte w krajowych bilansach emisji. Przegląd ten polega na:
 - a) weryfikacji przejrzystości, dokładności, spójności, porównywalności i kompletności przedłożonych informacji;
 - b) identyfikacji przypadków, w których dane dotyczące bilansów są przygotowane w sposób sprzeczny z wymogami określonymi prawem międzynarodowym, w szczególności z konwencją LRTAP;
 - c) w stosownych przypadkach – obliczeniu niezbędnych korekt technicznych, w porozumieniu z państwami członkowskimi.
5. Państwa członkowskie przekazują Komisji i Europejskiej Agencji Środowiska następujące informacje, o których mowa w art. 8:
 - a) [By the date referred to in Article 17 - date to be inserted by OPOCE], a następnie co cztery lata – lokalizację punktów pomiarowych i związane z tym monitorowane wskaźniki, oraz
 - b) w terminie do [one year of the date referred to in Article 17 - date to be inserted by OPOCE], a następnie co cztery lata – zmierzone wartości obowiązkowych wskaźników.

³¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 525/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie mechanizmu monitorowania i sprawozdawczości w zakresie emisji gazów cieplarnianych oraz zgłaszania innych informacji na poziomie krajowym i unijnym, mających znaczenie dla zmiany klimatu, oraz uchylające decyzję nr 280/2004/WE (Dz.U. L 165 z 18.6.2013, s. 13).

Artykuł 10

Sprawozdania Komisji

1. Co najmniej co pięć lat Komisja przedstawia Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie z postępów we wdrażaniu niniejszej dyrektywy, w tym ocenę wkładu tego wdrażania w realizację celów niniejszej dyrektywy.

W każdym przypadku Komisja przedkłada sprawozdania, o których mowa powyżej, za rok 2025 oraz przedstawia informacje na temat osiągnięcia średnioterminowych poziomów emisji, o których mowa w art. 4 ust. 2, oraz – w przypadku nieosiągnięcia tych poziomów – jego przyczyny. Komisja określa potrzebę dalszych działań, uwzględniając również kwestię sektorowych skutków wdrażania.

2. Sprawozdania, o których mowa w ust. 1, mogą obejmować ocenę wpływu niniejszej dyrektywy na środowisko oraz jej skutków społeczno-gospodarczych.

Artykuł 11

Dostęp do informacji

1. Zgodnie z dyrektywą 2003/4/WE państwa członkowskie zapewniają aktywne i systematyczne podawanie do wiadomości publicznej następujących informacji, publikowanych na ogólnie dostępnej stronie internetowej:
 - a) krajowych programów kontroli zanieczyszczenia powietrza i wszystkich aktualizacji;
 - b) krajowych bilansów emisji, w tym w stosownych przypadkach dostosowanych bilansów emisji, krajowych prognoz emisji, raportów metodycznych IIR oraz dodatkowych sprawozdań i informacji przekazywanych Komisji zgodnie z art. 9.
2. Zgodnie z rozporządzeniem nr 1367/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady³² Komisja zapewnia aktywne i systematycznie podawanie do wiadomości publicznej informacji, publikowanych na ogólnie dostępnej stronie internetowej, dotyczących ogólnounijnych bilansów emisji i prognoz emisji oraz raportów metodycznych IIR.

Artykuł 12

Współpraca z państwami trzecimi i koordynacja w ramach organizacji międzynarodowych

Unia i państwa członkowskie, w stosownych przypadkach, dążą do dwustronnej i wielostronnej współpracy z państwami trzecimi oraz koordynacji działań w ramach odpowiednich organizacji międzynarodowych, takich jak Program Narodów Zjednoczonych ds. Ochrony Środowiska (UNEP), Europejska Komisja Gospodarcza ONZ (EKG ONZ), Międzynarodowa Organizacja Morska (IMO) oraz Organizacja Międzynarodowego

³² Rozporządzenie (WE) nr 1367/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 6 września 2006 r. w sprawie zastosowania postanowień Konwencji z Aarhus o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska do instytucji i organów Wspólnoty (Dz.U. L 264 z 25.9.2006, s. 13).

Lotnictwa Cywilnego (ICAO), w tym poprzez wymianę informacji w zakresie badań technicznych i naukowych oraz rozwoju w celu poprawy podstaw do redukcji emisji.

Artykuł 13

Wykonywanie przekazanych uprawnień

1. Powierzenie Komisji uprawnień do przyjęcia aktów delegowanych podlega warunkom określonym w niniejszym artykule.
2. Przekazanie uprawnień, o którym mowa w art. 6 ust. 7, art. 7 ust. 9 i art. 8 ust. 3, powierza się Komisji na czas nieokreślony od dnia wejścia w życie niniejszej dyrektywy.
3. Przekazanie uprawnień, o którym mowa w art. 6 ust. 7, art. 7 ust. 9 oraz art. 8 ust. 3, może zostać w dowolnym momencie odwołane przez Parlament Europejski lub przez Radę. Decyzja o odwołaniu kończy przekazanie określonych w niej uprawnień. Decyzja o odwołaniu staje się skuteczna od następnego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* lub w określonym w tej decyzji późniejszym terminie. Nie wpływa ona na ważność jakichkolwiek już obowiązujących aktów delegowanych.
4. Niezwłocznie po przyjęciu aktu delegowanego Komisja przekazuje go równocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.
5. Akt delegowany przyjęty na podstawie art. 6 ust. 7, art. 7 ust. 9 i art. 8 ust. 3 wchodzi w życie tylko wówczas, gdy Parlament Europejski albo Rada nie wyraziły sprzeciwu w terminie dwóch miesięcy od przekazania tego aktu Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, lub gdy, przed upływem tego terminu, zarówno Parlament Europejski, jak i Rada poinformowały Komisję, że nie wniosą sprzeciwu. Termin ten przedłuża się o dwa miesiące z inicjatywy Parlamentu Europejskiego lub Rady.

Artykuł 14

Procedura komitetowa

1. Komisję wspomaga Komitet ds. Jakości Powietrza ustanowiony w art. 29 dyrektywy 2008/50/WE. Komitet ten jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011.
2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 5 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

Artykuł 15

Sankcje

Państwa członkowskie określają zasady dotyczące sankcji stosowanych w przypadku naruszenia przepisów krajowych przyjętych na podstawie niniejszej dyrektywy i wprowadzają

wszelkie niezbędne środki w celu zapewnienia ich wykonania. Przewidziane sankcje muszą być skuteczne, proporcjonalne i odstraszające.

Artykuł 16

Zmiana w dyrektywie 2003/35/WE

W załączniku I do dyrektywy 2003/35/WE dodaje się literę g) w brzmieniu:

„g) art. 6 ust. 1 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady XXXX/XX/UE w sprawie redukcji krajowych emisji niektórych rodzajów zanieczyszczenia atmosferycznego oraz zmiany dyrektywy 2003/35/WE*.

* Dz.U. L XX z XX.XX.XXXX, s. X.”.

Artykuł 17

Transpozycja

1. Państwa członkowskie wprowadzają w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy najpóźniej do dnia [eighteen months after the entry into force - date to be inserted by OPOCE] r.

Niezwłocznie przekazują Komisji tekst tych przepisów.

Przepisy przyjęte przez państwa członkowskie zawierają odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie takie towarzyszy ich urzędowej publikacji. Metody dokonywania takiego odniesienia określone są przez państwa członkowskie.

2. Państwa członkowskie przekazują Komisji tekst podstawowych przepisów prawa krajowego przyjętych w dziedzinie objętej niniejszą dyrektywą.

Artykuł 18

Uchylenie i przepisy przejściowe

1. Dyrektywa 2001/81/WE Parlamentu Europejskiego i Rady traci moc ze skutkiem od dnia [by the date referred to in Article 17 of this Directive - date to be inserted by OPOCE] r.

W dalszym ciągu stosuje się jednak następujące przepisy uchylonej dyrektywy:

- a) art. 1 i załącznik I – do dnia 31 grudnia 2019 r.;
- b) art. 7 ust. 1 i 2 oraz art. 8 ust. 1 do dnia [the date referred to in Article 17 of this Directive - date to be inserted by OPOCE].

Odesłania do uchylonej dyrektywy odczytuje się jako odesłania do niniejszej dyrektywy zgodnie z tabelą korelacji w załączniku VI.

2. Do dnia 31 grudnia 2019 r. państwa członkowskie mogą stosować art. 5 ust. 3 niniejszej dyrektywy w odniesieniu do pułapów zgodnie określonych w art. 4 dyrektywy 2001/81/WE oraz w załączniku I do tej dyrektywy.

Artykuł 19

Wejście w życie

Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie dwudziestego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Artykuł 20

Adresaci

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do państw członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia r.

*W imieniu Parlamentu Europejskiego
Przewodniczący*

*W imieniu Rady
Przewodniczący*